

Sygn. akt VU 766/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Łapińska

Protokolant st. sekr. sądowy Karolina Rudecka

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku K. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek odwołania K. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 15 kwietnia 2016 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt V U 766/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 kwietnia 2016 roku, znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił K. S. prawa do emerytury górniczej. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że wnioskodawca wykazał 9 lat i 23 dni pracy górniczej (wobec wymaganych 25 lat). Do pracy górniczej organ rentowy nie zaliczył okresów zatrudnienia:

- od dnia 13 maja 1986 roku do dnia 9 października 1986 roku,

- od dnia 1 kwietnia 1994 roku do dnia 30 września 1998 roku,

ponieważ stanowiska murarz, robotnik budowlany nie figurują w załączniku nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 1994 roku,

- od dnia 1 października 1998 roku do dnia 16 listopada 2006 roku na stanowisku górnik odwadniacz złoza, ponieważ wnioskodawca wykonywał w ocenie ZUS te same czynności jak do dnia 30 września 1998 roku, kiedy był zatrudniony na stanowiskach murarza i robotnika budowlanego.

Natomiast do pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym ZUS nie zaliczył okresu zatrudnienia od dnia 17 listopada 2006 roku do dnia 14 stycznia 2016 roku, ponieważ stanowisko górnik odwadniacz złoza nie figuruje w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 1994 roku.

W odwołaniu z dnia 25 maja 2016 roku profesjonalny pełnomocnik działający w imieniu wnioskodawcy wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie K. S. prawa do emerytury górniczej poprzez zaliczenie do pracy górniczej okresów zatrudnienia od dnia 13 maja 1986 roku do dnia 9 października 1986 roku oraz od dnia 1 kwietnia 1994 roku do dnia 31 maja 2007 roku jako pracy górnika odwadniacza złóż, a pracy w okresie od dnia 1 czerwca 2007 roku do nadal jako pracy górnika kopalni odkrywkowej zaliczanej do pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. ZUS nadmienił, że sprawa przyznania prawa do emerytury była przedmiotem postępowania przed Sądem Okręgowym w Gliwicach, który wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2013 roku, sygn. akt VIII U 2849/12 oddalił odwołanie od decyzji z dnia 10 lipca 2012 roku. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że ubezpieczony wniósł od ww. wyroku apelację, którą oddalił Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 27 marca 2014 roku, sygn. akt III AUa 1572/13.

Postanowieniem z dnia 15 lipca 2016 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach stwierdził swą niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie Trybunalskim.

Zarządzeniem z dnia 28 czerwca 2017 roku Przewodniczący zobowiązał organ rentowy do ustalenia, czy zaliczenie do stażu pracy górniczej wnioskodawcy okresów od dnia 13 maja 1986 roku do dnia 9 października 1986 roku i od dnia 1 kwietnia 1994 roku do dnia 31 maja 2007 roku w wymiarze jednokrotnym implikowałoby osiągnięcie przez skarżącego 25-letniego stażu pracy górniczej, w tym co najmniej 10 lat pracy określonej w art. 50c ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W piśmie procesowym z dnia 31 sierpnia 2017 roku organ rentowy poinformował, że zaliczył do stażu pracy górniczej wnioskodawcy okresy od dnia 13 maja 1906 roku do dnia 9 października 1986 roku i od dnia 1 kwietnia 1994 roku do dnia 31 maja 2007 roku na stanowisku murarza, robotnika budowlanego, górnika odwadniacza złóża. Wobec powyższego okres pracy górniczej skarżącego wyniósł 21 lat, 9 miesięcy i 20 dni, zamiast wymaganych 25 lat.

Na rozprawie w dniu 22 listopada 2017 roku pełnomocnik wnioskodawcy zmodyfikował odwołanie, domagając się zaliczenia do stażu pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym okresu zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 1 czerwca 2007 roku do nadal.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

Wnioskodawca K. S., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 17 maja 2012 roku wniosek o przyznanie prawa do emerytury górniczej.

(dowód: wniosek o emeryturę, k. 2 - 4 akt emerytalnych)

Do wniosku ubezpieczony załączył:

- świadectwo wykonywania pracy górniczej z dnia 27 kwietnia 2012 roku, w którym jego pracodawca wskazał, że w okresie od dnia 13 maja 1986 roku do nadal jest on zatrudniony w (...) S.A. i w okresie tym stale i w pełnym wymiarze czasu pracy od dnia 13 maja 1986 roku do dnia 9 października 1986 roku, od dnia 1 kwietnia 1994 roku do dnia 16 listopada 2006 roku oraz od dnia 1 czerwca 2007 roku do nadal wykonywał pracę górnika kopalni odkrywkowej wymienioną pod poz. 1, Dział III załącznika nr 3 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku, natomiast od dnia 17 listopada 2006 roku do dnia 31 maja 2007 roku zajmował stanowisko górnika odwadniacza złóż na odkrywce, wymienione w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia pod poz. 2,

- protokół z posiedzenia Komisji weryfikacyjnej z dnia 4 marca 2010 roku, w którym uznano, że w okresie od dnia 13 maja 1986 roku do dnia 9 października 1986 roku wnioskodawca stale przez 102 dniówki, a w okresie od

dnia 1 kwietnia 1994 roku do dnia 16 listopada 2006 roku stale przez (...) dniówki pracował jako górnik kopalni odkrywkowej,

- ewidencję dniówek górniczych przepracowanych w wymiarze półtorakrotnym za okres od dnia 1 czerwca 2007 roku do dnia 31 marca 2012 roku.

(dowód: świadectwo wykonywania pracy górniczej z dnia 27 kwietnia 2012 roku, k. 6, protokół z posiedzenia Komisji weryfikacyjnej z dnia 4 marca 2010 roku, k. 7 – 9, 11 kwietnia 2013 roku, k. 6, protokół z posiedzenia Komisji weryfikacyjnej z dnia 15 maja 2008 roku wraz z załącznikami kart ewidencyjnych,, k. 7 – 9, ewidencja dniówek przepracowanych w wymiarze półtorakrotnym, k. 10 – 11 akt emerytalnych)

Decyzją z dnia 10 lipca 2012 roku organ rentowy odmówił wnioskodawcy przyznania prawa do emerytury górniczej z tego względu, że udowodnił on jedynie 7 lat, 7 miesięcy i 9 dni pracy górniczej.

(dowód: decyzja z dnia 10 lipca 2012 roku, k. 30 akt emerytalnych)

Od powyższej decyzji odwołał się wnioskodawca, domagając się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury górniczej.

(dowód: odwołanie, k. 36- 37 akt emerytalnych)

Wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2013 roku, sygn. akt VIII U 2849/12 Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił odwołanie wnioskodawcy.

(dowód: wyrok z dnia 16 kwietnia 2013 roku, sygn. akt VIII U 2849/1, k. 44 akt emerytalnych)

Ww. wyrok zaskarżył wnioskodawca, w wyniku czego sprawa została rozpoznana przez Sąd Apelacyjny w Katowicach, który wyrokiem z dnia 27 marca 2014 roku, sygn. akt III AUa 1572/13 oddalił apelację. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny wskazał, że zeznania świadków i treść akt osobowych oraz rentowych ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony zgodnie i stanowczo wskazują, że w spornych okresach nie wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy opisanej w Dziale III Załącznika Nr 3.

(dowód: wyrok z dnia 27 marca 2014 roku, sygn. akt III AUa 1572/13, k. 46 akt emerytalnych wraz z uzasadnieniem, k. 64v – 67v akt sprawy sygn. akt III AUa 1572/13)

W dniu 1 lutego 2016 roku K. S. powtórnie złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury górniczej. We wniosku wskazał, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

(dowód: ponowny wniosek o emeryturę, k. 51 – 53 akt emerytalnych)

Do wniosku ubezpieczony załączył nowe dowody w postaci:

- zaświadczenia, w którym jego pracodawca wskazał, że w okresie od dnia 28 kwietnia 2012 roku do nadal stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonuje pracę górniczą na stanowisku górnika kopalni odkrywkowej,

- ewidencję dniówek górniczych przepracowanych w wymiarze półtorakrotnym za okres od dnia 1 kwietnia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku,

(dowód: zaświadczenie z dnia 14 stycznia 2016 roku, k. 57, ewidencja dniówek górniczych przepracowanych w wymiarze półtorakrotnym za okres od dnia 1 kwietnia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku, k. 58 akt emerytalnych)

Zaskarżoną decyzją organ rentowy ponownie odmówił wnioskodawcy przyznania prawa do emerytury ze względu na niewykazanie 25-letniego stażu pracy górniczej.

(dowód: decyzja z dnia 15 kwietnia 2016 roku, k. 67 akt emerytalnych)

Niekwestionowany okres pracy górniczej wnioskodawcy wynosi 21 lat, 9 miesięcy, 9 miesięcy i 20 dni.

(dowód: pismo procesowe organu rentowego z dnia 31 sierpnia 2017 roku, k. 59 akt sprawy)

Organ rentowy nie zaliczył do stażu pracy górniczej wnioskodawcy w wymiarze półtorakrotnym żadnych okresów.

(dowód: wydruk stażu pracy wnioskodawcy, k. 60-60v akt sprawy)

Z dniem 17 listopada 2006 roku pracodawca powierzył K. S. stanowisko górnika odwadniacza złóż na odkrywce w oddziale (...)(...). Z dniem 1 czerwca 2007 roku pracodawca wnioskodawcy wskazał, że zmienił on wykonywanie pracy górniczej na stanowisku robotniczym zgodnie z rozporządzeniem (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku, to jest na stanowisku górnika kopalni odkrywkowej, również w oddziale (...). W dniu 15 lutego 2008 roku wnioskodawca ukończył szkolenie okresowe dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych – górnik odwadniacz złóż, górnik kopalni odkrywkowej. Wnioskodawca zajmuje stanowisko górnika kopalni odkrywkowej w oddziale (...) do chwili obecnej.

(dowód: angaż z dnia 29 grudnia 2006 roku, k. 45, zgłoszenie zmiany wykonywania pracy górniczej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, k. 48, angaż z dnia 1 czerwca 2007 roku, k. 49, zaświadczenie z dnia 15 lutego 2008 roku, k. 55, angaże: z dnia 14 marca 2008 roku, k. 56, z dnia 5 września 2008 roku, k. 58, z dnia 4 sierpnia 2009 roku, k. 60, z dnia 16 grudnia 2009 roku, k. 62, z dnia 28 lipca 2010 roku, k. 64, z dnia 10 sierpnia 2011 roku, k. 69, z dnia 5 lipca 2012 roku, k. 74, z dnia 2 sierpnia 2013 roku, k. 77, z dnia 1 sierpnia 2014 roku, k. 79, oświadczenie pracownika z dnia 19 listopada 2015 roku, k. 83 akt osobowych wnioskodawcy)

Podstawowym zadaniem oddziału (...) była budowa systemu odwodnienia wyrobiska w polach wydobywczych. Prace były związane z przygotowaniem przedpola i wyrobiska. Od dnia 1 czerwca 2007 roku wnioskodawca wykonywał prace związane z budową:

- systemu rowów odwodnienia powierzchniowego na przedpolu odkrywki,
- kanałów, przełożeń rzek i cieków wodnych,
- osadników wód brudnych.

Oddział wnioskodawcy wykonywał sieć rowów ziemnych, kanałów i rurociągów w wyrobisku. Infrastruktura ta miała odprowadzać wodę do pompowni pomocniczych i głównych. Wnioskodawca nie pracował na żadnej maszynie. Świadczył roboty ciesielskie, izolował, betonował, uszczelniał kanały, budował przepompownie główne i systemy odwodnienia w rejonie, gdzie później wykonywały pracę koparki (...) i (...). Układał korytka betonowe, umacniał skarpy, pochylnie, poprawiał rowy łopatą. Maszyny podstawowe wjeżdżały na plac przygotowany przez oddział (...) po odprowadzeniu z terenu wody. Maszyna urabiająca rozpoczynała pracę dopiero po wykonaniu obowiązków przez brygadę odwodnienia powierzchniowego. Wnioskodawca zajmował się budową tymczasowych pompowni, nazywanych przez górników rząpami, które znajdowały się w odległości do 300 metrów od pracującej koparki. Awaryjnie świadczył prace na przedpolu odkrywki.

(dowód: charakterystyka stanowiska pracy z dnia 7 marca 2016 roku, k. 64 akt emerytalnych, zeznania świadka P. P., nagranie od minuty 8:27 do minuty 25:54, zeznania świadka R. P., nagranie od minuty 35:46 do minuty 45:24, zeznania świadka A. Z., nagranie od minuty 45:24 do minuty 52:28 do minuty 59:12, protokół z rozprawy z dnia 19 grudnia 2016 roku, k. 27v – 28v, częściowo charakterystyka stanowisk pracy z dnia 30 grudnia 2016 roku, k. 36, zeznania świadka E. P., nagranie od minuty 3:06 do minuty 18:37, protokół z rozprawy z dnia 31 maja 2017 roku, k. 48-48v, zeznania wnioskodawcy, nagranie od minuty 4:09 do minuty 20:15, protokół z rozprawy z dnia 22 listopada 2017 roku, k. 65v akt sprawy)

Niezaliczenie do stażu pracy górniczej wnioskodawcy w wymiarze półtorakrotnym okresu od dnia 1 czerwca 2007 roku do nadal powoduje, że nie spełnia on warunku legitymowania się 25-letnim stażem pracy górniczej.

(okoliczność niesporna)

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny dowodów i zważył, co następuje :

odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury górniczej określa ustawa z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.), zwana dalej ustawą. Zgodnie z art. 50 a ust. 1 ustawy górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;
- 3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50 c ust. 1, wynosi 50 lat (art. 50 a ust. 2).

Przepis z art. 50 b ustawy stanowi, że przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej uwzględnia się okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą, będące okresami składkowymi lub nieskładkowymi w rozumieniu ustawy, z tym że okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą uwzględnia się, jeżeli praca ta wykonywana była co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy.

Z kolei w myśl art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy za pracę górniczą uważa się zatrudnienie na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa.

Stosownie natomiast do art. 50 d ust 1 ustawy przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym następujące okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego: w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych (pkt 1) oraz w drużynach ratowniczych (pkt 2).

Rozporządzeniem, o którym mowa wyżej, jest rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. z 1995r., nr 2, poz. 8), zwane dalej rozporządzeniem. Zachowało ono moc na podstawie art. 194 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie, w jakim jego przepisy nie są sprzeczne z przepisami tej ustawy.

W przedmiotowej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia tego, czy wnioskodawca K. S. posiada wymagany 25-letniego okresu pracy górniczej. Wymagany wiek wnioskodawcy oraz przynależność do otwartego funduszu emerytalnego nie była w tej sprawie kwestią sporną.

Organ rentowy przyjął ostatecznie, że ubezpieczony legitymuje się pracą górniczą w wymiarze 21 lat, 9 miesięcy i 20 dni. Do pracy górniczej liczonej w wymiarze półtorakrotnym nie uwzględnił ubezpieczonemu okresu zatrudnienia od dnia 1 czerwca 2007 roku do nadal z tego względu, że stanowisko górnika odwadniająca złoża nie figuruje w załączniku nr 3 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku.

Zaliczenie spornego okresu do tzw. zwykłej pracy górniczej nie pozwala ubezpieczonemu na spełnienie przesłanki w postaci posiadania wymaganego 25 letniego okresu pracy górniczej, dopiero zaliczenie tego okresu do pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym pozwoliłoby na spełnienie tego warunku.

Nie powinno budzić wątpliwości, że przy ocenie, czy ubezpieczony wykonywał pracę górniczą, w tym w wymiarze półtorakrotnym, nie można skupiać się wyłącznie na nazwie zajmowanego przez niego stanowiska pracy, ale należy badać, jakie czynności wykonywał on w okresie, który poddawany jest badaniu. Tym samym nie ma jednak również decydującego znaczenia dokonana przez pracodawcę kwalifikacja zajmowanego przez konkretnego pracownika stanowiska, jak i ewentualna zmiana tej kwalifikacji na podstawie protokołu komisji weryfikacyjnej. O uznaniu pracy za pracę górniczą w rozumieniu omawianych przepisów nie decyduje bowiem treść wymienionych dokumentów, ale charakter czynności faktycznie wykonywanych przez pracownika (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 marca 1998 r., II UKN 570/97, OSNAPiUS 1999/6/213, z dnia 22 marca 2001 r., II UKN 263/00, OSNAPiUS 2002/22/553).

Jak zauważył Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 28 kwietnia 2010 r. (I UK 339/09, LEX nr 607444), zasady nabywania prawa do emerytur górniczych odbiegają od zasad obowiązujących powszechnie, co wynika z charakteru pracy górniczej, angażującej we wzmożonym stopniu siły fizyczne i psychiczne zatrudnionych. Z tego powodu ustalając ogólne zasady nabywania prawa do górniczej emerytury ustawodawca z jednej strony uznał, że do zaliczenia pracy górniczej do okresu, od którego zależy nabycie prawa do emerytury wystarczające jest, jeżeli praca ta była wykonywana co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy (przytoczony art. 50b ustawy), z drugiej natomiast - uznał za pracę na odkrywcę w kopalniach siarki i węgla brunatnego tylko zatrudnienie łączące się z wykonywaniem czynności o określonym charakterze i na wyszczególnionych w rozporządzeniu stanowiskach pracy. Jest to w pełni uzasadnione, jeśli uwzględni się, że charakter zatrudnienia na odkrywcę. Z uwagi na warunki jego wykonywania i stopień bezpieczeństwa, wpływające na obciążenie fizyczne i psychiczne, nie może równać się ona z charakterem zatrudnienia pod ziemią. Dlatego też przepisy normujące zasady nabywania prawa do emerytury górniczej muszą być wykładane ściśle, przede wszystkim przy uwzględnieniu ich wykładni gramatycznej, zaś dla oceny charakteru pracy górniczej nie mogą mieć decydującego znaczenia ani zakładowe wykazy stanowisk, ani protokoły komisji weryfikacyjnej kwalifikujące określone zatrudnienie jako pracę górniczą. Powyższe dotyczy także pracy górniczej zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym. W konsekwencji, ani rozporządzenie wykonawcze, ani tym bardziej wewnętrzne zarządzenia pracodawcy nie mogą przyznawać ubezpieczonym większych uprawnień niż uczynił to ustawodawca.

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że o uznaniu zatrudnienia jako pracy górniczej, w tym w wymiarze półtorakrotnym, nie przesądza nazwa stanowiska, użyta w wydanym przez pracodawcę świadectwie wykonywania pracy górniczej, odpowiadająca nomenklaturze zawartej w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej, lecz pozytywna weryfikacja dokumentu pod kątem zgodności rzeczywiście wykonywanej przez pracownika pracy z ustawowymi wymaganiami (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2010 r., I UK 30/10, LEX nr 590314).

Mając na uwadze dokonane ustalenia faktyczne co do rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w spornych okresach Sąd Okręgowy stwierdził, że praca ta nie jest pracą górniczą określoną w art. 50 d ust. 1 ustawy, a więc zaliczaną w wymiarze półtorakrotnym. Należy bowiem podkreślić, że wykaz stanowisk pracy określony pomocniczo w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r., na który powołuje się ubezpieczony, odnosi się wyłącznie do wykonywania zadań górnika, jeżeli spełniają one kryteria miejsca wykonywania

pracy i jej charakteru określonego na podstawie art. 50 d ust. 1 ustawy. Jak podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 marca 2011 r. w sprawie I UK 328/10, wykładnia – w oderwaniu od treści art. 50 d ust. 1 – punktu 1 „górnika kopalni odkrywkowej” części III „w kopalniach węgla brunatnego” załącznika nr 3 do rozporządzenia z uwagi na stopień ogólności opisu wskazanego stanowiska pracy, prowadziłyby do sytuacji, iż każdą pracę górnika kopalni odkrywkowej pełnionej na terenie wyrobiska (odkrywki) należałoby uwzględniać w wymiarze półtorakrotnym. A contrario, jako prace wymienione w załączniku nr 3, mogą być tylko uznane takie czynności wykonywane przez górnika, które bezpośrednio związane są z wykonywaniem czynności w przodkach przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębianiu szybów i robotach szybowych. Z kolei pojęcie „inne prace w przodku” musi wiązać się z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego, polegającym na urobku i wydobywaniu kopalin. A zatem dla oceny, czy wnioskodawca pracował na stanowisku uprawniającym, przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej, do przeliczenia spornego okresu pracy w wymiarze półtorakrotnym, istotne znaczenie miał rodzaj powierzonej mu pracy.

W spornych okresach wnioskodawca pracował w oddziale robót (...) (...) zajmującym się wykonywaniem odwodnienia powierzchniowego. Do obowiązków wnioskodawcy należało: umacnianie przeciwoerozyjne skarp geokratami, przy których to skarpace znajdują się drogi dojazdowe. Ponadto wnioskodawca zajmował się umacnianiem i odwadnianiem pochylni, na których ustawiane były następnie taśmociągi. W ramach odwodnienia pochylni wnioskodawca budował korytka betonowe. Zajmował się także budowaniem korytek ziemnych oraz piaskowników. Prace te wykonywał bezpośrednio w wyrobiskach na poziomach roboczych koparek podstawowych, pracował wyłącznie we wkopie, jednak czynności te nie były związane z bezpośrednim wydobywaniem. Reasumując, ubezpieczony zajmował się przygotowaniem terenu pod wydobycie węgla poprzez wykonywanie czynności odwadniających. Tym samym charakter jego pracy nie miał bezpośredniego związku z urabianiem kopalin, ładowaniem urobku, montażem, likwidacją i transportem obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębianiu szybów i robotach szybowych. Prace ubezpieczonego nie miały tak kwalifikowanego charakteru. Zakres obowiązków pełnionych przez skarżącego jako górnika-odwadniacza złożony na odkrywce nie został wymieniony w załączniku nr 3, a okoliczność ujęcia tego stanowiska pracy górniczej w załączniku nr 2 w pkt 2 powodowała niemożność jednoczesnego kwalifikowania takiego stanowiska pracy jako „innej pracy w przodku” wymienionej w art. 50 d ust. 1 ustawy (por. ww. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2011 r. w sprawie I UK 328/10). Tym samym w tym zakresie zasadnie organ rentowy zakwestionował nie tylko ustalenia Komisji Weryfikacyjnej działającej u pracodawcy, ale i świadectwo pracy górniczej wystawionej przez pracodawcę.

Analiza całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego, w postaci zeznań świadków oraz zalegających w aktach osobowych wnioskodawcy i aktach emerytalnych dokumentów wygenerowanych przez pracodawcę ubezpieczonego, dała Sądowi asumpt do uznania, że brygada, w skład której wchodził skarżący realizowała swe zadania jeszcze przed rozpoczęciem procesu wydobywania urobku. Jak bowiem wynikało ze spójnych zeznań świadków i samego wnioskodawcy proces urabiania nie mógł się rozpocząć przed odprowadzeniem wody z eksploatowanego obszaru. Dodać należy, że o ile samo odwodnienie odbywało się także pod kołami koparek wielonaczyniowych na różnych poziomach, o tyle budowa pompowni nie odbywała się wyłącznie w ograniczonym obszarze przodka. Wszak specyfika pracy w kopalni węgla brunatnego wymaga dokonywania odwodnień na terenie całego wyrobiska i nie można uznać, że skarżący świadczył swe czynności wyłącznie w ograniczonym obszarze przodka górniczego, a więc miejsca wydobywania urobku. Nie ma wątpliwości, że studnie odwodnieniowe, w których znajdowały się pompy, rozmieszczone były na terenie całej odkrywki. Woda musiała być cały czas wypompowywana z terenu kopalni. Powyższe potwierdziły zeznania świadków w przedmiotowej sprawie, którzy wykonywali te same obowiązki, co wnioskodawca. W złożonych zeznaniach świadek E. P. podnosił, że pompownie znajdowały się w rozmaitych odległościach od koparki sięgających nawet do 300 metrów. Wnioskodawca z kolei zeznał, że wykonywał prace awaryjne na przedpolu odkrywki w godzinach pracy.

Co szczególnie istotne, w wyroku z dnia 18 marca 2015 roku w sprawie I UK 280/14 Sąd Najwyższy wskazał, że nie zalicza się do pracy przodkowej - jako niemających bezpośredniego związku z urabianiem kopalin, ładowaniem urobku, montażem, likwidacją i transportem obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w

przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych - prac wykonywanych wyłącznie we wkopie, polegających np. na likwidacji kolektorów odprowadzających wodę na poziomach roboczych koparek wielonaczyniowych, wymianie agregatów pompowych w studniach głębinowych zlokalizowanych na poziomach roboczych koparek i dokonywaniu pomiarów metanu w studniach głębinowych, przygotowywaniu terenu pod wydobycie węgla, umacnianiu skarpy oraz odwadnianiu terenu czy odwadnianiu złoża.

Konkludując w spornym między stronami okresie wnioskodawca nie tylko nie wykonywał pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w przodku, ale i nie świadczył czynności sprecyzowanych przez ustawodawcę w art. 50d ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Mając na uwadze fakt, że ubezpieczony nie legitymuje się co najmniej 25 letnim stażem pracy górniczej. Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczony nie spełnia wszystkich niezbędnych warunków do uzyskania prawa do emerytury górniczej.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.